No. 1298 Zaterdag 14 November 1908 25ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire. Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1— 7 regels f0,50, voor elken regel meer 7½ cts.

BUREAUX VAN DIT BLAD

REDACTIE: Waterkant, Otrabanda, No. 223

ADMINISTRATIE: Plein Concordia, No. 129, Pietermaai

Es Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna, pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba, St. Martin (P. H.), St. Eustatius i Saba fl. 10,— pa anja.
Un numero sol fl. 0,15.
Anuncio di 1 te 7 regel f0,50, cada regel mas 7½ cts.

Curaçao, 13 November.

Oranje Boven! Leve de Koningin!!

Kinderachtig geplaagd, kleingeestig gesard, valsch getergd door Castro, raakte ook het meest lankmoedige, het Hollandsche, geduld uitgeput, en evenals een korte donderslag krakend invalt bij het inslaan van den bliksem, zoo flitste het op eens van Hollands strand: *Quos ego!* Genoeg getergd! Mijn geduld heeft uit, ondervind nu mijn kracht.

Woorden waren er meer dan voldoende verspild. Nederland ging thans over tot het stellen van daden.

De eerste daad van Nederland bestond in het schorsen van het verbod van wapenuitvoer van Curaçao naar Venezuela, in het verscheuren van het protokol van 20 Augustus 1894, in het verbreken der diplomatieke betrekkingen met Castro.

De eerste vijandelijke daad is nu door Nederland gesteld, het behoudt zich verder voor een algeheele vrijheid van handelen, waarvan de verantwoordelijkheid uitsluitend ten laste van Castro komt.

Curaçao is Nederland oprecht dankbaar voor dit krachtig begin. Met vertrouwen wachten wij nu het verder verloop der dingen af.

Wat ons zoo bijzonder verheugd heeft bij dit moedig openen der vijandelijkheden?

Dat al het weifelend dralen en talmen nu een einde heeft genomen. Nederland is thans opgetreden vastberaden, flink doortastend, beslist en vlug afwerkend.

Op zijn vroegst is de officieele tekst van Castro's antwoord op de Tweede Nota van Nederland Vrijdag, 6 November, in Den Haag ontvangen en reeds Zaterdag, 7 November, waren hier op Curaçao de besluiten van Nederland bekend.

Die besluiten zijn dus onverwijld op het ontvangen van Castro's antwoord gevolgd.

Een woord van dank zij ook gebracht aan het Koloniaal Bestuur, dat onmiddellijk deze belangrijke berichten aan de bevolking mededeelde en de Nota's gewisseld met Venezuela liet publiceeren. De copie dezer stukken kan reeds vroeger uit Nederland hier zijn aangekomen, maar het laatste antwoord van Castro kan moeilijk anders dan telegrafisch zijn doorgezonden naar Curaçao ter bekendmaking aan de bevolking. Voor dit alles onzen oprechten dank. Een woord van lof ook voor de ontwikkelde activiteit van onzen geachten collega „De Curaçaosche Courant."

Wat er nu verder geschieden zal, hangt geheel en al af van Castro's houding. Spoedig zullen wij weten, welke daden hij gesteld heeft tegenover die van Nederland.

Met woorden en diplomatieke frasen komt hij nu niet verder. Hij moet inbinden en de vijandige decreten terugtrekken, zoo hij Nederland niet dwingen wil hem nog gevoeliger een lesje te geven en hem te leeren, hoe vriendschappelijk om te gaan met zijn naaste buren.

Hij heeft nu ondervonden, dat Nederland niet bang voor hem is en het ernstig meent met de verdediging zijner Kolonie Curaçao.

Allerminst heeft Castro zulk een daad, als door Nederland gesteld werd, verwacht. Hij dacht met praten de geheele quaestie weer op sleeptouw te kunnen nemen en op de lange baan te schuiven.

In Caracas meende men niet anders, dan alles zou aan arbitrage onderworpen worden.

Nu, dat zou wat hebben uitgehaald! Redeneeren met Castro!

Dien koppigen, eigenwijzen, onredelijken President met praten tot reden brengen! De geschillen met de Vereenigde Staten en met Frankrijk bewijzen, dat Castro van geen vergelijk wil weten; hij heeft gelijk, en niemand anders.

Zijn laatste antwoord bewijst dit wederom overduidelijk. Over al de grieven van Nederland zwijgt Castro geheel en al en bespreekt alleen op welke wijze Nederland hem genoegdoening zou kunnen schenken.

Hij alleen is de partij, die beleedigd is. Nederland heeft niets te eischen, slechts zich te vernederen en schuld te bekennen !!!

BARON VAN SECKENDORF bood den Minister van Buitenlandsche Zaken van Venezuela een diner aan op Zaterdag, 7 November, den dag, dat Castro's antwoord vermoedelijk in Nederland zou zijn aangekomen: Een verbroederingsfeest? Dat zou Duitschland gaarne gezien hebben!

Men verwachtte in Caracas algemeen, dat de zaak in der minne zou worden geschikt.

En Curaçao zou daarvan weder de dupe zijn geworden.

Castro ontziet niemand, dan voor wien hij ontzag heeft. Duitschland is thans zijn goede vriend, omdat de Duitsche adelaar hem de kracht van zijn vleugelslag en klauwenkneep heeft laten voelen tijdens de blokkade van 1902—03.

Eerst als Nederland ook in dien geest zal opgetreden zijn, mogen wij van Castro verwachten, dat hij buigen zal en toegeven aan Nederlands rechtmatige eischen.

Wij vragen niets buitengewoons. Zelfs geen bevoorrechting als naaste buur boven andere, verder verwijderde landen.

Iets wat wij toch krachtens vriendschappelijk verkeer met naaste buren zouden mogen verwachten.

Wij vragen geen voorrechten, geen gunsten, uit dankbaarheid, dat Curaçao aan de Regeering van Venezuela voortdurend zulke goede diensten bewijst met het stipt naleven van het verbod van wapenuitvoer, waardoor de revolutie in Venezuela ten zeerste wordt bemoeilijkt, bijna onmogelijk gemaakt.

Wij vragen alleen ons niet te belemmeren in onze natuurlijke ontwikkeling en ons vrij te laten in onzen handel en scheepvaart.

Wij vragen van onzen nabuur, als hij vriendschappelijk met ons wenscht om te gaan, geen daden van vijandschap te stellen.

Is deze eisch niet zeer gematigd en alleszins redelijk?

Met vreugde lazen wij in de Tweede Nota van Nederland de woorden:

„Ons beider grondgebied is door de natuur aangewezen om door wederzijdsche vriendschap elkaar's welvaart te bevorderen.

Wanneer goede bedoelingen beide Regeeringen bezielen, kan deze welvaart in hooge mate in de hand gewerkt worden; blijft echter het toonen dier bedoeling eener zijds uit, dan zal een toestand intreden, waarvan eene al te lange bestendiging met Nederland's belangen te veel strijden zou en waartegen het de eerste plicht van Harer Majesteit's Regeering is te waken."

Wij vertrouwen, dat de Hooge Regeering thans heeft ingezien, dat die toestand, door Haar bedoeld, hier werkelijk bestaat en, ofschoon als „onhoudbaar" erkend, reeds al te lang bestendigd werd.

De scheepvaart en handel van Curaçao kwijnen niet meer, ze zijn dood.

De handeldrijvende stand van Curaçao, de ruggegraat waar de geheele bevolking op steunt, is totaal verlamd.

Aan de armere bevolking kan men geld en voedsel uitdeelen, en zóó haar groote ellende iets verzachten.

De handeldrijvende stand van Curaçao is niet te helpen met aalmoezen en medelijden, maar alleen door een spoedige en goede oplossing der Venezolaansche quaestie.

Reeds zes maanden duurt hier de algeheele stilstand van zaken.

Is dit niet reeds „een al te lange bestendiging" van dezen toestand?

Wij hopen, dat thans het oogenblik geslagen is, waarop Harer Majesteit's Regeering het zich als eersten plicht zal rekenen aan dien toestand een einde te maken.

Zoo dit niet spoedig geschiedt, verliest de Kolonie alle kracht om ook in de toekomst weder op te leven. De groote stoomvaartlijnen verleggen hun route, de doorvoerhandel van Curaçao zal daardoor ophouden te bestaan.

Indien de stilstand van handel en scheepvaart nog lang moet duren zullen verschillende groote handelshuizen ineenstorten, de klein-handelaars tot algeheele armoede vervallen, Curaçao een eiland worden van arme visschers. De vloek van GUZMAN BLANCO zal dan in vervulling gaan.

Het Moederland beware zijn Kolonie voor zulk een lot.

Dat het dan optrede met spoed en met kracht. De nood dringt en is veel grooter, dan men in Nederland misschien weet.

DE NEDERLANDSCHE NOTA'S.

Ministerie van Buitenlandsche Zaken.

's-Gravenhage, den 20 Augustus 1908.

Ik heb de eer Uwer Excellentie de goede ontvangst te bevestigen van Uw schrijven van 26 Juli jl., inhoudende de mededeeling dat de President der Venezuelaansche Republiek den Nederlandschen Minister-Resident, den heer de Reus, ongeschikt heeft verklaard om in den vervolge als vriendschappelijk tusschenpersoon te dienen in de betrekkingen die het Venezolaansche Gouvernement met het Nederlandsche onderhoudt en tevens aan Uwe Excellentie heeft opgedragen den Heer de Reus zijn paspoort te doen toekomen, opdat deze zich uit het land verwijdere en zulks op grond van de termen, waarin vervat was een brief door den Heer de Reus aan de Handelsvereeniging „Hou' en Trouw" geschreven en gepubliceerd in het gelijknamig tijdschrift dier Vereeniging van de maand Mei j. l.

De Nederlandsche Regeering heeft van dien brief van Haren diplomatieken Vertegenwoordiger met niet minder leedwezen kennis genomen dan de President van Venezuela, en bijaldien slechts door Zijne Excellentie van zijne gevoelens aan de Regeering van Hare Majesteit kennis was gegeven geworden langs den weg door het volkenrecht daartoe aangewezen, dan zoude Zij geen oogenblik geaarzeld hebben om door de terugroeping van dien Vertegenwoordiger aan de Venezolaansche Regeerlng het bewijs te leveren, dat Hare begeerte om de verstandhouding tusschen de beide landen eene vriendschappelijke te doen zijn, oprecht is.

In tegenstelling daarvan echter heeft de President der Republiek het nuttig geoordeeld zich zelven de gewenschte voldoening te verschaffen en daarmede een weg in te slaan, waardoor de Nederlandsche Regeering is voorbijgegaan op eene wijze die in strijd is met Haar goed recht en de eischen der hoffelijkheid.

Het is inderdaad moeilijk voor mij, eene verontschuldiging te vinden voor den brief door den Heer de Reus aan de Amsterdamsche Handelsvereeniging geschreven; maar Uwe Excellentie vergunne mij reeds nu niet geheel stilzwijgend voorbij te gaan het gebrek aan welwillendheid in de laatste tijden van de zijde der Venezolaansche Regeering tegenover Nederland en zijne Koloniën aan den dag gelegd.

Zij zij overtuigd van mijn leedwezen om in dit verband te moeten herinneren aan de maatregelen van 14 Mei, waarmede aan den handel van Curaçao zulk eene belangrijke schade werd toegebracht en aan het handhaven van dien maatregel, niettegenstaande door den Minister-Resident bij schrijven van 21 Mei j. l., nr. 496|30, op goede gronden op de intrekking werd aangedrongen. Dat die brief aanvankelijk den toorn van den President heeft opgewekt, is begrijpelijk, omdat in de vertaling van dien brief door eene vergissing aan Uwer Excelentie's Departement begaan, eene fout is ingeslopen waardoor in stede van de woorden: „een booze droom" (mal sueño) aan den schrijver de nimmer bedoelde, noch gebezigde woorden: „kwaadwillige geest" (espíritu maléfico) in de pen werden gegeven.

Nu die fout is opgehelderd, mag, naar ik mij vlei, eene meer welwillende overweging van den aandrang tot intrekking van dien maatregel worden verwacht en ik moet dan ook thans nog met den meesten nadruk op die intrekking aandringen. Slechts daardoor toch zal met de daad bevestigd worden de verklaring van Uwe Excellentie „dat de persoonlijke tekortkoming van den Minister-Resident geene verandering brengt in de goede verstandhouding, die gelukkigerwijze bestaat tusschen de beide landen en die ook Venezuela wenscht te onderhouden op den meest vriendschappelijken voet".

Ons beider grondgebied is door de natuur aangewezen om door wederzijdsche vriendschap elkaar's welvaart te bevorderen. Wanneer goede bedoelingen beide Regeeringen bezielen, kan deze welvaart in hooge mate in de hand gewerkt worden; blijft echter het toonen dier bedoeling eenerzijds uit, dan zal een toestand intreden waarvan een al te lange bestendiging met Nederland's belangen te veel strijden zou en waartegen het de eerste plicht van Harer Majesteits' Regeering is, te waken. Op meerdere oogenschijnlijk gegronde klachten over eigenmachtige onrechtmatige daden van Venezolaansche ambtenaren waaronder aanhouding van vaartuigen onder Nederlandsche vlag door Venezolaansche vaartuigen in open zee, is in de laatste tijden opnieuw mijne aandacht gevestigd geworden en handelingen van den meest onvriendschappelijken aard van Uw Staatshoofd tegenover organen van Nederlandsch bestuur zijn telegraphisch te mijner kennis gebracht. Ik meen echter wel te doen op de nadere bevestiging daarvan per ambtelijk schrijven niet vooruit te loopen en behoud mij voor daarop terug te komen. Ik blijf mij gaarne vleien dat, zoodra de diplomatieke betrekkingen tusschen onze beide landen op normalen voet hersteld zullen zijn, de nieuw te benoemen Vertegenwoordiger van Hare Majesteit er in slagen zal de goede bedoelingen waarmede de Nederlandsche Regeering oprechtelijk bezield is, bij Uwe Excellentie ingang te doen vinden en eene goede verstandhouding duurzaam zal kunnen bestaan. Of niet het sluiten van een definitief arbitrage-verdrag en eene consulaire en handels-conventie daartoe het zekerste middel zoude opleveren, blijve aan eene latere beslissing voorbehouden. Reeds nu echter toone de Regeering van Venezuela van stonde aan, dat Zij de handhaving van het in 1894 zoo gelukkig tot stand gekomen Protocol, hetwelk de basis onzer verhoudingen uitmaakt en de daarin door Nederland aangegane en getrouwelijk nagekomen verplichtingen op zijn juiste waarde weet te schatten en het niet in de waagschaal wil stellen door den onhoudbaren toestand te bestendigen, welken Zij door Hare decreten van 14 Mei geschapen heeft.

DE MINISTER VAN BUITENLANDSCHE ZAKEN.

Zijne Excellentie
den Heer Minister van Buitenlandlandsche Zaken der Vereenigde eenigde Staten van Venezuela.

Ministerie van Buitenlandsche Zaken.

's-Gravenhage, 3 September 1908.

EXCELLENTIE,

Ik heb de eer Uwe Excellentie de ontvangst te berichten van Haar schrijven van 28 Juli jl. waarin zij ten vervolge op het daaraan voorafgaande van 20 Juli een drietal grieven ter kennis der Nederlandsche Regeering brengt, welke de Regeering der Republiek tegenover die van Nederland meent te moeten aanvoeren en die haar aanleiding geven tot de mededeeling, dat zij, zoolang de verschuldigde voldoening en het herstel der bedoelde beleedigingen en grieven niet zijn gegeven, vriendschappelijke betrekkingen tusschen beide landen niet langer kan onderhouden.

De Nederlandsche Regeering ontving uit dit schrijven zoozeer den indruk dat van Venezolaansche zijde begeerd werd om de goede verhoudingen tusschen de twee landen te verbreken, dat zij een oogenblik van meening is geweest dat slechts een daarmede overeenstemmende houding viel aan te nemen, en gebruik gemaakt moest worden van het recht haar door Ur. Es. schrijven gegeven om het protocol van 1894 als vervallen te beschouwen, aan de Venezolaandsche Regeering de verantwoordelijkheid latende voor de gevolgen.

De oprechte begeerte echter om dien toestand niet te doen intreden alvorens alle middelen ter zijner voorkoming zijn beproefd geworden, heeft haar er toe doen besluiten om de door U. E. opgesomde grieven aan eene nauwkeurige beschouwing te onderwerpen en de resultaten daarvan aan Haar mede te deelen. Aan die mededeeling veroorloof ik mij toe te voegen de in mijn schrijven van 20 Aug. aangekondigde uiteenzetting van de bezwaren, welke bij de Nederlandsche Regeering gerezen zijn wegens de houding door de Venezolaansche Regeering tegenover Nederlandsche belangen aangenomen.

Wat de door Uwe Excellentie vermelde grieven aangaat, merk ik op:

1°. dat reeds in mijn schrijven van 20 Augustus, zijnde onmiddellijk na ontvangst van Uwer Excellentie's nota van 20 Juli jl. ter zake, mededeeling werd gedaan van den pijnlijken indruk door het schrijven van den Minister Resident DE REUS gemaakt op Hr. Ms. Regeering, die zelve zonder aarzeling diens terugroeping zou hebben bewerkstelligd, indien niet de President der Republiek door zijn weinig correcte handelwijze haar daartoe de gelegenheid had afgesneden.

2°. dat de Nederlandsche Regeering de ongeregeldheden, door eene volksmenigte op Curaçao bedreven tegen het gebouw van het Venezolaansch Consulaat en de personen zijner bewoners, betreurt. Geenszins ter verontschuldiging, maar slechts ter verklaring der gebetenheid van die bevolking op den Consul, veroorloof ik mij te wijzen op het voor die bevolking zoo grovelijk beleedigend artikel in een dagblad te Puerto Cabello verschenen en naar verzekering van den schrijver, Venezolaansch burger verblijvende op Curaçao, slechts door hem onderteekend, maar door den bewusten Consul geschreven. Uit alle officieele ambtsberichten bij Hr. Ms. Regeering daaromtrent ingekomen, blijkt haar ten duidelijkste, dat door de politie zoowel als door de militaire macht alle maatregelen waren genomen om den persoon van den Consul geheel te beveiligen, hetwelk blijkens dezelfde rapporten door den Consul herhaaldelijk is erkend en waarvoor door hem niet minder herhaaldelijk dank is betuigd geworden. Dat het aan de overheden niet gelukt is, het wapenschild van het Consulaat, hetwelk verloren is gegaan, terug te vinden, wordt ook door Hr. Ms. Regeering betreurd, en zij zal te allen tijde bereid gevonden worden de daaruit voortgekomen schade te herstellen. Reeds bij schrijven van 31 Juli verstrekte de Gouverneur van Curaçao aan den Duitschen Gezant te Carácas, tijdelijk belast met de waarneming der Nederlandsche belangen, volledige inlichtingen omtrent het op Curaçao gebeurde en

hij gaf daarbij uiting aan zijne gevoelens van leedwezen over het verloren gaan van het wapenschild. De brief zou door den Commandant van Hr. Ms *Gelderland* den 1sten Augustus aan het Duitsche Consulaat te La Guaira ter doorzending aan baron von Seckendorf zijn afgegeven. Het is voorzeker niet de schuld der Nederlandsche Regeering dat dit niet is geschied.

Hoe volkomen welwillend de gevoelens zoowel van Hr. Ms. Regeering als van het Koloniaal bestuur zijn, blijkt ten overvloede nog uit het feit dat een officier, die den 29sten Juli door zijn uiting van anti-Venezolaansche gevoelens gegronde aanleiding gaf tot klachten, reeds thans van zijne detacheering in de Kolonie Curaçao is ontheven.

3°. dat, naar ik mij vlei, eene onbevooroordeelde kennisneming van de overwegingen van den Commandant van Hr. Ms. *Gelderland* Uwe Excellentie tot de overtuiging zal brengen, dat inderdaad geen grond bestaat voor ontstemming wegens het niet salueeren door dien oorlogsbodem en dat aan eene onvriendelijke handeling van de zijde van den Commandant niet kan worden gedacht.

Hr. Ms. pantserdekschip *Gelderland* bezocht 1 October 1907 de haven van Puerto Cabello en 5 October d. a. v. die van La Guaira. Bij beide gelegenheden werd door genoemd oorlogsschip het Venezolaansche Gouvernement met het voorgeschreven aantal schoten gesalueerd.

De voorschriften van Hr. Ms. Zeemacht luiden dat, wanneer binnen een jaar eenzelfde schip bij herhaling eenzelfde reede bezoekt, de vlag der natie, waartoe de reede behoort, in den regel niet andermaal wordt gesalueerd, (derhalve evenmin bij aankomst als bij vertrek).

Toen dan ook Hr. Ms. *Gelderland* binnen het jaar beide meergenoemde havens aanliep, handelde de commandant van den kruiser geheel overeenkomstig de voor de Nederlandsche Zeemacht geldende voorschriften, toen hij niet andermaal het Venezolaansche Gouvernement op dezelfde reeden salueerde. Deze handelwijze kan dus op geen enkelen grond als een minder hoffelijke daad tegenover het Venezolaansche Gouvernement worden aangevoerd.

Maar bovendien heeft de vermelding van deze feiten bij Hr. Ms. Regeering eenige verwondering gewekt, aangezien het Haar uit het rapport van den Commandant van Hr. Ms. *Gelderland* is gebleken, dat de Generaal, commandeerende het militair district, waarin La Guaira ligt, aan den Nederlandschen Consul aldaar schriftelijk heeft gevraagd, waarom de *Gelderland* niet salueerde en dat genoemde Consul, — dank zij de voorlichting van den Commandant— in staat was den Generaal ter zake in te lichten.

Kan dus naar de meening van Hr. Ms. Regeering den Commandant van Hr. Ms. *Gelderland* geen blaam treffen, zij vraagt zich met reden af, hoe het mogelijk is dat de Venezolaansche Regeering na de officieele mededeelingen aan Haren Generaal te La Guayra, betreffende het niet afgeven van een saluut aan het Venezolaansche Gouvernement gedaan, daar thans nog een grief van kan maken.

Uit het afgeven der beide *persoonlijke* saluten na het bezoek langszijde van den kruiser *Gelderland* aan de beide Nederlandsche Consuls te Puerto Cabello en La Guaira, welke saluten geheel ingevolge de voorschriften van Hr. Ms Zeemacht plaats grepen, kan met het hiervoren gezegde omtrent de voorschriften ten aanzien der saluten aan een *Gouvernement* geen enkele inconsequentie op welke wijze ook geput worden. Het niet en wel afgeven dezer verschillende saluten staat tot elkander in geen verband.

Uwe Excellentie brengt wijders ter sprake dat de havenmeesters te Puerto Cabello en te La Guaira geen communicatie verkregen met Hr. Ms. *Gelderland*. Het wil Hr. Ms. Regeering voorkomen, dat, gelet op de quarantainemaatregelen te Curaçao uitgevaardigd, het de plicht van den Commandant was om zich buiten gemeenschap te houden met den wal. Uit de brieven van den Commandant van Hr. Ms. *Gelderland* blijkt, dat zelfs op 1 Augustus d. j. de verhouding tusschen de Venezolaansche en Nederlandsche autoriteiten nog van hoffelijken aard was, en het verwondert Hr. Ms. Regeering dan ook geenszins, dat van Venezolaansche zijde aan het vertrek van Hr. Ms. Minister-Resident en het embarkement op Hr. Ms. *Gelderland* geen enkel beletsel in den weg werd gelegd. Tot een daarvan afwijkende gedragslijn zou in verband met de correcte wijze van optreden van de zijde van den Commandant van Hr. Ms. *Gelderland* geen enkele grond aanwezig geweest zijn.

Uwe Excellentie meent in haar schrijven alsnog een grief te moeten maken van de wijze waarop Hr. Ms. *Gelderland* de havens van Venezuela binnenliep; daarin wordt beweerd dat de Commandant noch van de aankomst, noch van het doel der reis aan de Venezolaansche autoriteiten melding maakte.

De onjuistheid eener dergelijke bewering blijkt o. a. reeds daaruit, dat in de rapporten van den Commandant van Hr. Ms. *Gelderland* aan de Regeering een afschrift van een schrijven van dien Commandant aan den havenmeester te La Guaira was gevoegd, gedagteekend 1 Augustus 1908, waarin genoemde hoofdofficier zijne mondelinge mededeeling aan den tolk van den havenmeester schriftelijk bevestigt, dat Hr. Ms. *Gelderland* aangekomen is, *opdat hij— Commandant — zich met den Duitschen Minister te Carâcas in verbinding zoude kunnen stellen.*

Toen het verder den Commandant toescheen, dat de door hem gewenschte verbinding met de Duitsche autoriteit niet tot stand zoude komen, en hij bovendien in verband met de internationale gebruiken verplicht was aan de bevoegde autoriteiten kennis te geven van de op den volgenden dag te houden feestviering bij gelegenheid van den verjaardag van Hare Majesteit de Koningin-Moeder en het daarbij af te geven saluut van 33 schoten op den middag, zond hij ten 5 uur n. m. een officier naar den wal met opdracht daarvan mededeeling te doen.

Toen heeft zich een incident voorgedaan, zoo in strijd met eenige vriendschappelijke verhouding als waarvan door Uwe Excellentie steeds verzekering wordt gedaan, dat de Commandant van Hr. Ms. *Gelderland* geen oogenblik langer van de gastvrijheid in de Venezolaansche haven La Guayra mocht gebruik maken. Een der Venezolaansche havenautoriteiten toch heeft den Nederlandschen zeeofficier, belast met het overbrengen van de schriftelijke mededeeling der voorgenomen feestviering belet, zijne opdracht te vervullen en zelfs de onhoffelijkheid zoover gevoerd, dat hij weigerde de bedoelde schriftelijke mededeeling in ontvangst te nemen. Deze weigering werd gegrond op uitdrukkelijke bevelen uit Caracas ontvangen.

Hr. Ms. Regeering houdt zich overtuigd dat, indien de President der Republiek in deze volledig was ingelicht geweest, hij zijne medewerking tot deze buitengewoon onhoffelijke daad niet zou verleend hebben en zij spreekt haar vertrouwen uit, dat zij daarvan alsnog de verzekering zal mogen erlangen.

Thans moge een uiteenzetting volgen van de grieven, die afgezien van het bovenstaande bij de Nederlandsche Regeering bestaan tegen die van Venezuela.

Om niet te wijdloopig te worden, vermeld ik alleen die welke in gebeurtenissen van de laatste maanden zijn gegrond.

I. Aanhouding van schepen.

In de eerste plaats meent Hr. Ms. Regeering te moeten wijzen op de herhaalde aanhoudingen van schepen onder Nederlandsche vlag. Hoewel bij de Regeering de overtuiging bestaat, dat zulks meermalen *buiten* de territoriale wateren van Venezuela plaats heeft, zal zij daarvan geen bepaalde grief maken, omdat het, bij de tegenstrijdige verklaringen der partijen dikwerf moeilijk is een juist oordeel te vormen omtrent de plaats der aanhouding alsook omdat er in deze materie eenige ruimte dient te worden gelaten voor vergissingen van ondergeschikte Venezolaansche ambtenaren, waarvoor Hr. Ms. Regeering die der Republiek thans niet verantwoordelijk wil stellen.

Krachtig daarentegen meent Hr. Ms. Regeering er tegen te moeten opkomen dat de aangehouden vaartuigen— ook wanneer er niet de minste grond voor verdenking van smokkelarij bestaat— naar een der Venezolaansche havens worden opgebracht en derhalve geheel onnoodig overlast en oponthoud ondervinden. In dit verband meent Hr. Ms. Regeering te mogen wijzen:

a) op het geval van de *Estela*, die eerst naar Los Teques werd gebracht en vervolgens werd genoodzaakt naar La Vela de Coro te gaan (begin November 1907).

b) op dat van de *Penelope*, die eerst naar La Vela de Coro werd opgebracht en vervolgens naar Puerto Cabello werd opgezonden (begin Maart 1908).

c) op dat van *Justicia*, die naar Puerto Cabello werd opgebracht (Maart 1908.)

d) op dat van de *Carmita*, die eerst naar Adicora en vervolgens naar La Vela de Coro werd opgebracht (half Juni 1908).

e) op dat van de *Marión*, die eerst naar Ricla en vervolgens eveneens naar La Vela de Coro werd opgebracht (half Juni 1908).

Insgelijks meent Hr. Ms. Regeering te moeten opkomen tegen de langdurige gevangenhouding van de bemanning van de aangehouden vaartuigen, zelfs, zooals met die van de *Justicia* geschiedde, geruimen tijd na de vrijspraak in hoogste instantie, alsmede tegen het gebruiken van opgebrachte vaartuigen als kustwachter, zooals met de *Estela* het geval was.

II. Maatregelen tegen handel en scheepvaart van Curaçao.

In de tweede plaats is ernstig bezwaar gerezen tegen een tweetal maatregelen, waardoor de scheepvaart van Curaçao grootelijks wordt bemoeilijkt, nl. de aanwijzing van Puerto Cabello als overscheephaven voor de goederen uit het Westen der Republiek afkomstig of voor daar bestemd, alsmede het verbod van verkeer met zoogenaamde kleinere schepen (buques menores.)

Hr. Ms. Regeering verliest niet uit het oog, dat, streng formeel opgevat, die maatregelen de binnenlandsche aangelegenheden van Venezuela betreffen. Zij getuigen echter van zoo weinig vriendschappelijke gezindheid en van zulk een geringschatting van de belangen van Hr. Ms. onderdanen, dat Hr. Ms. Regeering, op dien grond alleen reeds, moeilijk zou kunnen nalaten daaraan aanstoot te nemen.

De wijze van toepassing heeft echter tengevolge, dat Hr. Ms. Regeering zich des te meer genoodzaakt acht deswege een woord van protest te doen hooren.

Die maatregelen toch hebben een tijdvak ingeluid, waarin de scheepvaart van Curaçao op de kust van Venezuela tengevolge van het optreden der Venezolaansche autoriteiten practisch onmogelijk geworden is. Hr. Ms. Regeering is van oordeel. dat dat optreden niet in alle gevallen door de reeds genoemde maatregelen noodzakelijk werd gemaakt. Als voorbeeld worde genoemd:

1°. de weigering van den Venezolaanschen Consul op Curaçao om het stoomschip *Christiansted* uit te klaren, waarop door Hr. Ms. Minister Resident onder dagteekening van 6 Juni 1908 N°. 542|34 de aandacht van U. E. werd gevestigd;

2°. de door den Minister van Financiën der Republiek aan den Administrateur der douane te Carúpano verstrekte telegrafische last (d.d. 20 Mei 1908] om onder een voorwendsel goederen van het S. S. *Prins Frederik Hendrik* van den Kon. W. I. Maildienst, te weigeren;

3°. het door het uitvoerend gezag gegeven verbod om schepen naar Curaçao uit te klaren, waarop de aandacht van U. E. werd gevestigd bij brief van 12 Juni 1908 No. 565 36.

Het daardoor feitelijk onmogelijk maken van den uitvoer tot verbruik van Venezuela naar de Curaçaosche eilanden is alsmede een maatregel van de zijde van Venezuela, waartegen protest moet worden aangeteekend, zooals zulks eveneens moet geschieden tegen de differentieele behandeling van Nederlandsche en Venezolaansche vlaggen bij het vervoer der overladingen van uit Curaçao.

Voorts meent Hr. Ms. Regeering het recht te hebben zich te beklagen over de handhaving der maatregelen nadat Hr. Ms. Minister-Resident bij brief van 21 Mei jl. No. 436 30 had aangetoond dat de voorstelling van zaken in de overwegingen van het decreet van den 14den dier maand gegeven, met betrekking tot zekere door de Curaçaosche autoriteiten getroffen sanitaire maatregelen ten eenenmale onjuist was.

Dat de President der Republiek het nuttig geoordeeld heeft, na de hoogst onregelmatige wijze waarop Zijne Excellentie den Nederlandschen Minister-Resident zijne paspoorten had gezonden, eveneens aan de Nederlandsche consulaire ambtenaren het exequatur te ontnemen, is eene daad die van geene Regeering in vollen vredestijd kan verwacht worden en beantwoordt weinig aan de voorkomendheid te zijner tijd door de Nederlandsche Regeering aan den dag gelegd, toen zij, ook zonder consulaire conventie, in eene consulaire vertegenwoordiging van Venezuela op de Curaçaosche eilandengroep toestemde.

Stelt men de ernstige bezwaren in dit en in mijn vorig schrijven van 20 Aug. ontwikkeld tegenover de drie grieven door Uwe Excellentie te berde gebracht, dan springt reeds dadelijk het groote onderscheid in het karakter der wederzijdsche grieven in het oog. Venezuela toch meent zich te moeten beklagen over handelingen begaan door Nederlandsche ambtenaren zonder ruggespraak met hunne Regeering; de Nederlandsche Regeering daarentegen heeft zich te beklagen grootendeels over handelingen van de Regeering van Venezuela zelve. In het licht hiervan, wordt de houding door de Venezolaansche Regeering blijkens het slot van Uwer Excellenties schrijven aangenomen, voor Harer Majesteits Regeering ten eenenmale onverklaarbaar. Zij blijft echter, zoo het haar door de Venezolaansche Regeering mogelijk wordt gemaakt, tot eene minnelijke oplossing der bestaande geschilpunten bereid. Voor deze zoo tegemoetkomende houding, ingegeven door de waarachtige begeerte om tot elkanders wederzijdsch welzijn in vrede en vriendschap te leven, vertrouwt de Nederlandsche Regeering, als bewijs van waardeering van de zijde der Republiek te ontvangen, hetgeen zij ook reeds in haar schrijven van 20 Augustus heeft verzocht: de onverwijlde intrekking van het decreet van 14 Mei. Op vervulling van dien wensch moet echter de Regeering van Hare Majesteit met den meest ernstigen nadruk blijven staan. Zij vleit zich met de verwachting dat de President Uwer Republiek zich rekenschap zal willen geven in hoe hooge mate het de welvaart zijner eigen burgers schaadt, indien Hij den door het schrijven van Uwe Excellentie van 28 Juli 1908 in het leven geroepen toestand bestendigt, en in dienzelfden gedachtengang koestert zij de hoop dat Hij daaraan, na aandachtige kennisname van dit schrijven geen voortgang zal geven. Aan deze hoop meent Harer Majesteits Regeering dan ook met de daad uiting te moeten geven door vooralsnog het Protocol van 1894 te blijven inachtnemen.

Mocht Harer Majesteits Regeering tot haar groote teleurstelling eene dergelijke goede gezindheid bij den President niet aantreffen en mochten de Nederlandsche Koloniën ook ná 1 November nog getroffen blijven door het decreet van Mei dezes jaars en de daarmee verband houdende maatregelen, dan ziet zij zich gedwongen alsdan zich van de verplichtingen van bedoeld Protocol ontslagen te rekenen en zich eene algeheele vrijheid van handelen voor te behouden, waarvan de verantwoordelijkheid uitsluitend ten laste van President Castro komt.

Gelief enz.

Zijne Excellentie
den Heer Minister van Buitenlandsche Zaken der Vereenigde Staten van Venezuela.

——:(o):——

Castro's antwoord.

Vereenigde Staten van Venezuela
Ministerie van Buitenlandsche Zaken.

Caracas, 12 October 1908.

Excellentie,

De nota van Uwe Excellentie, gedagteekend Den Haag 3 September ll., en door U in Uwe qualiteit van Minister van Buitenlandsche Zaken van Hr. Ms. de Koningin der Nederlanden onderteekend, is bij deze kanselarij ontvangen.

Aangezien de slotsom, waartoe de genoemde mededeeling leidt, is, dat de beleedigingen, waarover deze Regeering in de nota van 28 Juli jl. dit bij die van Hare Majesteit beklaagd heeft, werkelijk hebben plaats gehad, zij het ook dat men het door het gepeupel van Curaçao gehoonde wapenschild van Venezuela als een eenvoudig, niets beteekenend stuk hout beschouwt, terwijl de Regeering van Hare Majesteit zich bereid verklaart de schade, die daaruit mocht zijn voortgevloeid, te vergoeden, deze ernstige gebeurtenis zoodoende als eene zaak van zeer weinig aanbelang behandelend, zoomede dat het feit, dat de waarborgen ten aanzien van de personen van den Consul van Venezuela en van zijne familie geschonden zijn, en dat de zekerheid, die de koloniale autoriteiten van Curaçao aan genoemden Consul voor de vrije uitoefening van zijne functiën moesten verleenen, hersenschimmig gebleken is, niet beschouwd wordt eenige verantwoordelijkheid voor het schuldig Gouvernement van dat eiland mede te brengen; en daar anderzijds in dezelfde nota verklaard wordt dat het Gouvernement van Venezuela, — daar dit tot het domein van zijne binnenlandsche aangelegenheden behoort, — volkomen gerechtigd is om ter beveiliging van zijne belangen de decreten en besluiten, waaraan gerefereerd wordt uit te vaardigen, verwondert het 't Gouvernement van de Republiek dat, terwijl men verwachtte dat men in de nota, die ik beantwoord, de genoegdoeningen herhalen zou, vervat in de correspondentie, die tot leedwezen van het Gouvernement van Hare Majesteit niet in het bezit van dat van Venezuela is kunnen geraken, men enkel, bij wijze van bedreiging, melding maakt van het verbreken van het Protocol van 1894, opdat Nederland ontheven zou zijn van de verplichtingen, welke gezegd Protocol hetzelve oplegt, en de herroeping vraagt van de decreten, die, naar het Gouvernement van Hare Majesteit zelf erkent, het Gouvernement van Venezuela volkomen recht heeft voor te schrijven.

Het Gouvernement van de republiek is dus van meening, dat de eenige handelwijze, die gevolgd zou kunnen worden, indien het Gouvernement van Hare Majesteit de Koningin daarmede instemt, zou bestaan, daar de diplomatieke betrekkingen afgebroken zijn, in het afvaardigen van een confidencieelen agent, die voorzien zal moeten zijn van een uitgebreide volmacht en van instructiën, en die zich met beide Gouvernementen in verbinding zou kunnen stellen en de verschillen tot een vriendschappelijke oplossing zou kunnen brengen.

Van deze gelegenheid maak ik gebruik de verzekering mijner hoogachting te hernieuwen.

Aan Zijne Excellentie
den Heer Minister van Buitenlandsche Zaken van het Koninkrijk der Nederlanden,
's Gravenhage.

De Cur. Cour.

PROTOKOL
van 1894.

De Regeering van Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden en de Regeering der Vereenigde Staten van Venezuela, beide met het oprechte voornemen bezield de diplomatieke betrekkingen tusschen de beide Landen te herstellen, zijn omtrent het navolgende overeengekomen:

De wederzijds in 1875 geformuleerde vorderingen hebben destijds tot eene geschilvoering aanleiding gegeven, welke ongelukkigerwijze tot geene uitkomst heeft kunnen leiden en die geëindigd is met het afbreken der diplomatieke betrekkingen.

Sedert zijn Nederland en Venezuela den weg van wederkeerige inschikkelijkheid ingeslagen en hebben zij uit eigen beweging alle oorzaken van geschil tusschen de beide landen weggenomen.

Harerzijds constateert de Regeering der Koningin, dat zij zich bij haar schrijven van 6 Juli 1889 beijverd heeft aan de Venezolaansche Regeering mededeeling te doen van den uitslag van het gestrenge onderzoek, waartoe officieel te Curaçao was overgegaan, met betrekking tot de feiten, welke de voormelde vorderingen der Vereenigde Staten van Venezuela hebben uitgelokt. Wat de Venezolaansche Regeering betreft, zonder ook maar eenigermate toe te geven, dat hare vorderingen niet gegrond zouden zijn, en zonder daardoor een precedent te willen stellen, dat in het vervolg zoude kunnen worden ingeroepen, zoo stemt zij er in toe bij de vroegere eischen niet langer te volharden.

Vermits alzoo de redenen van verschil thans niet meer bestaan en aangezien de beide Regeeringen bezield zijn met den levendigen wensch om alles weg te nemen, wat hinderlijk zoude kunnen zijn aan het onmiddellijk herstel der diplomatieke betrekkingen, ongelukkigerwijze verbroken tengevolge van verwijderde gebeurtenissen, waaraan de herinnering gaandeweg volkomen uitgewischt wordt, zoo zijn zij overeengekomen de gedachtenwisseling over, en het onderzoek van alle oude geschilpunten voor goed te doen eindigen.

De Nederlandsche Regeering wenschende daarenboven aan de Venezolaansche Regeering een bewijs te geven der levendige voldoening, die de hooge vriendschappelijke zending van den heer Generaal Francisco Tosta García haar veroorzaakt, uit opnieuw haar voornemen om met alle haar ten dienste staande middelen te verhinderen elke samenspanning, aanranding of andere handeling, strijdig met de openbare orde in Venezuela, afwijkende van de beginselen der meest strikte onzijdigheid jegens de erkende Regeering van dat land, overeenkomstig de regels vastgesteld door het volkenrecht, en zij zal in dien geest aan de overheden harer koloniën Curaçao, Bonaire, Aruba, St. Martin, St. Eustatius en Saba, de ter zake bestaande formeele instructiën hernieuwen.

Dientengevolge hebben de ondergeteekenden, jonkheer Joan Röell, Minister van Buitenlandsche Zaken van Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden en de Heer Generaal Francisco Tosta García, bijzonder afgevaardigde der Regeering van de Vereenigde Staten van Venezuela, daartoe behoorlijk gemachtigd door Hare Majesteit de Koningin-Weduwe, Regentes van het Koninkrijk, en door de Regeering der Vereenigde Staten van Venezuela, dit protokol onderteekend, dat aan de bekrachtiging der bevoegde overheden onderworpen zal worden.

Gedaan, in duplo, te 's Gravenhage, den 20sten Augustus 1894.

(L. S.) (get.) J. Röell,
(L. S.) (get.) F. Tosta García.

Nieuwsberichten.

Curaçao.

Roberto Lopez

is in ongenade gevallen. President Castro heeft hem uit Coro teruggeroepen. Ternauwernood aan de gevangenis ontsnapt, houdt hij zich nu op in Puerto Cabello.

Onze Oorlogsschepen.

Tegen de gewoonte in kwamen de schepen deze week niet buitengaats. Woensdag hield Kolonel SNETHLAGE inspectie aan boord der schepen. Vrijdag zouden alle troepen gezamenlijk op „Asiento" landen, waar de Kolonel inspectie zou houden over de troepen.

* *

Particuliere berichten melden, dat Hr. Ms. *Utrecht* 22 December a. s. hier verwacht kan worden ter aflossing van de *Gelderland*, terwijl Hr. Ms. *De Ruyter* eerst 11 Januari hier zal aankomen.

Dit was natuurlijk het oorspronkelijk plan, wat naar omstandigheden gewijzigd kan worden. Beide schepen zijn reeds weder in dienst genomen, de état-mayor voor beide schepen is reeds aangewezen. Zoo noodig kunnen zij derhalve ook vroeger vertrekken.

* *

Naar verluidt mogen wij in Januari 4 Amerikaansche oorlogsschepen hier verwachten.

Onze zegsman meende zelfs als zeker te mogen mededeelen, dat Amerika Nederland krachtig zal steunen in zijn actie tegenover Venezuela.

Geridderd.

Het heeft Z. M. Alfonsus XIII, Koning van Spanje, behaagd den Heer MORRIS E. CURIEL, Consul van Spanje alhier, te begiftigen met het eerekruis der orde „Mérito Naval", 2e klasse, te dragen aan een wit lint.

Wij wenschen den nieuwen Ridder geluk met deze zeldzame onderscheiding.

Hofberichten.

Rechtstreeksche berichten omtrent den gezondheidstoestand van Hare Majesteit troffen wij niet in de Bladen, wel indirecte mededeelingen, die ons toch veel zeggen.

Vooreerst bracht Dr. KOUWER weder een bezoek op 't Loo. Vervolgens verscheen in de Bladen de volgende mededeeling: „Ingevolge de bevelen van H. M. de Koningin wordt door den Hofmaarschalk bekend gemaakt, dat Hare Majesteit tot haar leedwezen verhinderd is gevolg te geven aan de in den loop van dezen zomer tot Hoogstderzelve gerichte aanvragen om audiëntie."

Dat men hieruit niet mag afleiden, dat H. M. ziek is, blijkt wel uit de vele audiënties aan Ministers en officieele personen dagelijks verleend, o. a. den 16n. October aan dr. Kuyper, Minister van Staat, en baron Taets van Amerongen van Renswoude, vader der met ingang van 1 November ll. benoemde Hofdame van H. M. de Koningin.

H. M. de Koningin heeft Dinsdag 20 October des avonds 6½ uur in bijzonder gehoor ontvangen Sir Howard, gezant van Groot-Brittannië aan ons Hof, ter overhandiging der terugroepingsbrieven, welke een einde maken aan zijn diplomatieke functie.

Bij die gelegenheid werden ook de beide dochters van den gezant in afscheidsbezoek ontvangen.

De familie Howard is uitgenoodigd om daarna *aan de tafel van den Prins te dineeren*, waarbij verder zullen aanzitten de Opperceremoniemeester, baron Van Palandt en de Kamerheer ceremoniemeester, graaf Van Randwijck.

Woensdag 21 October ontving H. M. de Koningin ten Paleize Het Loo den Kapitein ter zee baron Van Asbeck, laatstelijk commandant van Hr. Ms. *Gelderland* in West-Indië.

Uit al deze berichten mogen wij dus afleiden, dat onze geliefde Koningin nog welvarend is, maar zich zooveel mogelijk ontziet. De reden voor dit laatste begrijpt een ieder.

Leger.

Met het stoomschip „Prins Hendrik" is naar Paramaribo vertrokken onder bevel van den 1e luit. adj. Van Roggen een 25 man sterk detachement der koloniale reserve.

Luitenant VAN ROGGEN is hier hedenmorgen gearriveerd ter vervanging van Luitenant REGENHARDT.

Rupsenplaag.

Uit de Benedendistricten bereikte ons het treurige bericht, dat van *Ascencion* tot *Barber* een vreeselijke rupsenplaag heerscht, verderop tot aan *Westpunt* worden ook veel rupsen aangetroffen, meer naar het Zuiden is dat weer minder.

De Kleine Maïs stond reeds zoo mooi en beloofde zooveel, maar, helaas, de pollen zitten vol groote rupsen, die de bladeren wegvreten en het hart uithollen. Waar dit laatste nog niet is gebeurd, komt de maïs bij flinke regens wel weer bij, in het tweede geval drogen ze uit en zijn verloren.

Het paragras, wat den planter veel winst op kan brengen en dagelijks met karrevrachten naar de stad moest worden gebracht, kan niet gesneden worden. De bladeren zijn weggevreten, alléén de droge, harde stengels bleven over.

Het tortolica-gras, versch uitstekend veevoeder en gedroogd prachtig geurig hooi, kan evenmin gesneden worden, de kale stengels hebben geen waarde.

Ten slotte groeit hier in den regentijd overal het bekende plantje met gele bloempjes „Anglo", vroeger van elders hier ingevoerd, en zeer gewild door koeien en klein vee. Ook dat is door de rupsen aangetast.

De planters zitten met de handen in het haar. Na de langdurige droogte kwam eindelijk wat regen, en nu richten de rupsen weer zooveel schade aan op hun velden.

Flinke regens kunnen veel goed doen, maar den regen kan men niet dwingen, doch moet men geduldig afwachten.

* *

De tijdelijke Landbouwkundige, de Heer W. VERSLUIJS deelde ons mede, dat van Bestuurswege aan enkele politie-wachten in de buitendistricten gelden zullen worden beschikbaar gesteld voor het opkoopen van rupsen. Voor 1 liter rupsen zal f 1.50 worden betaald.

Wij juichen dezen maatregel van harte toe en zijn er dankbaar voor. Dat haalt de rupsen uit de velden en brengt geld onder de menschen.

Een mooi werkje voor de kinderen, die er nog een aardig duitje mede kunnen verdienen. Hoe eerder er mee begonnen, hoe beter.

Dat de ouderen den kinderen aansporen om rupsen te gaan zoeken en een weinig toezicht houden, dat een maisveld geregeld wordt afgezocht, en den volgenden dag opnieuw nagezocht. Dat moet helpen.

A. N. V.

Het Hoofdbestuur hield een vergadering te Dordrecht op Zaterdag 26 September.

De Voorzitter opent de vergadering met een woord van welkom in het bijzonder aan den Heer J. A. SNIJDERS, die als oud-secretaris der Groep Ned. Antillen de aangewezen man was om den Heer DELGEUR te vervangen.

Punt IV. De toestand op Curaçao. De inschrijving van Oost en West. Voorstel van den Heer Hoogenhuyze.

Van de Groep Ned. Antillen is afschrift ingekomen van het bekende adres aan de Ned. Regeering, waarover in het Aug.-nr. van Neerlandia een en ander is gezegd. Tevens verwacht het Bestuur der Groep medewerking van het Hoofdbestuur in haar streven om een eind te maken aan de onzekerheid, waarin de kolonie verkeert, wat betreft hare verhouding tot het vaste land.

De afgevaardigden voor de Groep hebben zich tot het Groepsbestuur gewend met de vraag of het verlangde, dat het Hoofdbestuur een inschrijving zou openen.

Het antwoord daarop is nog niet ingegomen *

Inmiddels heeft de vereeniging „Oost en West" een inschrijving geopend.

Voorgesteld wordt, dat het A. N. V. aan „O. en W." een gift voor het doel zal doen toekomen, als waardeering voor haar aanstichting.

De afgevaardigden der Groep voelen meer voor een eigen inschrijving, om den nood te lenigen.

Besloten wordt het antwoord uit Curaçao af te wachten, maar zooveel mogelijk met O. en W. samen te werken.

Nog is een brief ingekomen van den heer Hoogenhuyze, Utrechtsch student, die medewerking vraagt voor de stichting van een vereeniging „Onze West" en een brief van de heeren Tak & Co. te Rotterdam, die willen trachten met verschillende firma's, die in de betrekking met de Antillen staan, een bedrag bijeen te brengen voor de noodlijdende bevolking.

Genoemde personen zullen met elkaar in verbinding worden gesteld.

Het Hoofdbestuur moet zijn medewerking afhankelijk stellen van het antwoord uit Curaçao.

Neerlandia.

* Het Bestuur der Groep „Ned. Antillen" heeft onmiddelijk na ontvangst van een „vertrouwelijk" schrijven uit Nederland een spoedvergadering gehouden. Dit geschiedde 15 September ll. In deze vergadering werd besloten door tusschenkomst van het Hoofdbestuur een oproeping te doen aan het volk van Nederland. Deze oproeping werd 21 September verzonden.

Stadsreiniging.

Gedurende de laatste acht dagen in 't fiscalaat aangebracht en door middel van petroleum verdelgd

68 ratten.
706 muizen.

66 karren oude rommel en vuilnis werden uit woningen en openbare plaatsen aan de Overzijde verwijderd en door middel van petroleum verbrand door aangehuurde werklieden tot werkverschaffing; terwijl door deze lieden langs het zeestrand en langs het binnenwater op Scharloo werd schoongehouden en de mestvaalten werden uitgebrand.

Militaire Sportvereeniging.

Het zal wel niet meer noodig wezen onzen geachten Lezers te verklaren, waarin dan wel eigenlijk de surprise zou bestaan door de M. S. V. den armen bereid en door ons verleden week aangekondigd. Menigeen werd deze week gevoelig in zijn beurs getroffen, waarin een groot gat werd geslagen reeds bij den eersten aanval van het Damescomité, dat zich geheel uit eigen beweging had gevormd om gelden in te zamelen voor het Sint Nicolaasfeest der arme schoolkinderen.

De manoeuvres werden meesterlijk geleid door VROUWE DE JONG VAN BEEK EN DONK, bijgestaan door de Dames STATIUS MULLER, VON HOMBRACHT, HECKING-COLENBRANDER en MADURO.

Een sub-comité van Jonge Dames zorgden verder voor het geregeld werken der mitrailleuses. De slachtoffers vielen bij heele rijen te gelijk.

De overwinning was schitterend, een rijke buit ± f1000 kan onder ± 2600 arme kinderen verdeeld worden. Dit jaar zullen niet slechts de kinderen der armen-scholen in het stadsdistrict maar ook van die der buitendistricten bedacht worden.

Wij verheugen ons zeer over dit prachtig succes. De kinderen der armen hebben dit jaar zoo veel honger en ellende geleden, dat zij wel een enkelen prettigen dag mogen hebben. Nu, daar zal Sinterklaas met zijn knechts wel voor zorgen. De Militaire Sportvereeniging heeft verleden jaar reeds getoond, dat zij de kunst verstaat een kinderfeest aardig te organiseeren. We laten het veilig aan haar over het werk is in goede handen.

Na een oprecht woord van warmen dank aan de Dames, die zich zooveel moeite gaven om gelden in te zamelen en het feest nog verder voor zullen bereiden, mogen wij ook wel met een enkel woord de groote mededeelzaamheid prijzen der Curaçaosche burgerij.

Al werden de gelden hoofdzakelijk ingezameld bij de ambtenaren, die door het geregeld binnenkomen van hun traktementen, persoonlijk minder te lijden hadden gedurende de Venezolaansche crisis, wij weten maar al te goed, dat gedurende al die maanden van honger en werkeloosheid aan de armen zeer veel werd medegedeeld van de karige Curaçaosche traktementjes. Er wordt voortdurend gevraagd en bijna nooit geweigerd. De enkele kooplieden, die nog wat missen kunnen, en daarom herhaaldelijk werden lastig gevallen, werden ook nu weer aangesproken.

Het goede, gouden hart der bevolking van Curaçao heeft zich ook ditmaal weder schitterend getoond. Ter wille der hooge Dames, die zich met de inzameling belast hadden is er meer gegeven dan men had te mogen verwachten, misschien zelfs meer dan men eigenlijk wel missen kon.

Ten slotte meenen wij dankbaar mogen vermelden, dat de officieren en manschappen der drie oorlogsschepen vrijgevig het hunne hebben bijgedragen om het kinderfeest te doen slagen.

„Alle Negen."

De Onderofficieren van Land- en Zeemacht vieren heden en morgen het tweejarig bestaan van hun kegelclub „Alle Negen".

Hedenavond groote wedstrijd.

Morgen, Rijtoer naar Groot St. Joris, waar zij aan een gezamenlijk dejeuner prettig feest zullen vieren. Om 5 uur keeren ze naar de stad terug. 8 uur Concert en daarna verdere feestelijke bijeenkomst in de Onder-officieren-cantine.

Curaçaosche Bank.

Met voldoening zagen wij, dat de Bank den koers der wissels 10d|z naar Nederland van 1¾% verlaagd heeft tot 1¼% en dien der wissels 3d|z naar New-York van 2% tot 1½%, de dollar berekend tegen f 2,50.

Nieuwe Dokter.

Telegrafisch ontving de familie MÖLLER de verblijdende tijding, dat de heer P. F. DE HASETH MÖLLER met goed gevolg het arts-examen aan de Universiteit van Groningen heeft afgelegd.

Onze hartelijke gelukwenschen.

Gehuldigd.

Onder voorzitterschap van den Heer MAX ARENDS had zich op Aruba een commissie gevormd om den Zeereerwaarden Pastoor JANSEN te huldigen bij gelegenheid, dat de H. E. G. Heer Gezaghebber 't eerekruis der Oranje Nassau-orde aan den onlangs geridderden Pastoor zou overhandigen. Dit had Maandag ll. plaats. Verschillende personen, onder welken de Heer Gezaghebber en de Heer MAX ARENDS, voerden het woord.

Wij verheugen ons ten zeerste over deze eer aan Pastoor JANSEN te beurt gevallen. Het is ten volle verdiend.

Onderscheiding

Maandag jl. had de uitreiking plaats der medaille van de Oranje Nassau orde in zilver aan den Sergeant-majoor der infanterie C. G. VAN WERKHOVEN.

De Compagnie, gekleed in marschtenue met de muziek aan het hoofd, stond ten 9¼ uur onder commando van den 1sten Luitenant H. A. STORK aangetreden op de binnenplaats van het fort.

Nadat ten 9½ uur de troep door den Kapitein-Commandant W. F. N. VON HOMBRACHT met zijn officieren was geïnspecteerd, werd de ban geopend.

De Commandant las het Koninklijk Besluit, waarop en op welke wijze het H. M. de Koningin had behaagd den sergeant-majoor VAN WERKHOVEN deze koninklijke onderscheiding te doen toekomen.

Nadat het eere-metaal den jubilaris op de borst was gehecht, werd de ban gesloten en hield ZEGestr. de Kapitein der troepen en van het garnizoen een kernachtige toespraak.

Daarna traden de onderofficieren uit de gelederen, ten einde hun chef voor het front van de troep te complimenteeren.

Ook tot de onderofficieren hield de Kapitein een bijzonder treffende toespraak.

Vervolgens werd op de gebruikelijke wijze langs den nieuw gedecoreerde gedefileerd en was de plechtigheid geëindigd.

De onderofficieren vereenigden zich in de cantine en werd menige toost op den jubilaris gebracht.

De manschappen brachten den sergeant-majoor met de muziek een bezoek aan zijn woning, waarna zij met de korporaals in de cantine werden onthaald.

Gedurende de receptie bracht het muziekkorps eenige opgeruimde nummers ten gehoore.

Buitenland.

The Evening Telegram 15 Oct.

Dat de deelnemers aan eene revolutionaire beweging, begonnen onder het vooruitzicht van een blokkade van de Venezolaansche havens, onmiddelijk, als zij in handen der regeering vallen, zullen doodgeschoten worden als verraders van hun land, is de laatste maatregel door President Castro genomen. Dit is zijn antwoord op de geruchten en dagbladberichten, die zeggen, dat onder dekking der Hollandsche kanonnen, binnenkort eene revolutie zal uitbreken om Castro uit den zadel te lichten.

Dat Castro over 't algemeen meent wat hij zegt, dat bewijst onder andere het tragisch einde van Gral. Ant. Paredes en zijne expeditie. Zij is een treurig voorbeeld van hetgeen hen wacht, die in hunne revolutionaire ondernemingen niet slagen.

President Castro kwam van zijn zes weken lange reis in het Binnenland terug als een zeer ziek man en zijne geneesheeren waren dagen lang in groote bezorgdheid. Er werd menig consult op de Villa Zolla gehouden door de hoofdmannen der me-

dische wetenschap van Caracas en dien ten gevolge was er ook onder de bevolking eenig alarm.

De ijzeren constitutie van den President, kwam echter alles weer te boven en zijn herstel ging zoo vlug, dat hij verleden Vrijdag 's morgens vroeg naar de Casa Amarilla reed om de staatszaken af te maken, die gedurende twee maanden van dansen, toespraken houden en pretmaken zich hadden opgehoopt en op afdoening wachtten.

Nu is echter alle vrees voor zijn volkomen herstel geheel geweken (Zie echter latere Berichten. RED. AM.)

Het eenige wat in Caracas besproken wordt, nu het thema van Castro's gezondheid is uitgeput, is het te verwachten antwoord op Holland's tweede nota, waarvan men zegt, dat zij den 1sten November als termijn stelt voor de terugroeping van het decreet, dat zoo nadeelig geweest is voor het volk van Curaçao. Hollands tweede nota is een zeer lang document en het antwoord van Venezuela, wordt, naar men zegt, met de grootste zorg voorbereid. Men gelooft, dat het uiteenzetten zal, waarom de eisch van Holland niet zal of kan worden ingewilligd.

Sir Vincent Corbett, de Britsche Gezant, is weer van zijne geheimzinnige reis naar Trinidad teruggekeerd en men gelooft, dat Engeland eene gedagslijn heeft vastgesteld, die gedurende het dreigende conflict zal gevolgd worden. De algemeene indruk is, dat Engeland met Duitschland één lijntje zullen trekken om Castro te helpen, als het kritieke oogenblik daar is.

Het groote gevaar voor Venezuela is niet de kracht van het Hollandsche recht; want algemeen neemt men aan dat Holland geen reden heeft, om oorlog te maken, en dat andere naties veel ernstiger klachten hebben; maar de omstandigheid, dat verscheiden andere naties zooals Frankrijk en de Ver. Staten, zeer blij zouden zijn, als Holland de kastanjes voor haar uit het vuur haalde, maakt de zaak ernstig; want deze naties zullen Holland zeker steunen.

New-York Herald, 28 Oct.

Castro ziek. Hij zet zich schrap tegen Holland.

Caracas, 17 Oct.—Gebonden aan zijn legerstede, als een zwaar ziek man, is de President aan het boeten voor zijn zes-weken-dans-uitstapje in het Binnenland en dat juist nu, op een oogenblik, dat hij al zijne verstandelijke vermogens noodig heeft, om Venezuela te redden, en ook zich zelf, van de bedreigingen van Holland en van de revolutionairen, die luide verkondigen, dat zij de Hollanders op den voet zullen volgen.

Gral. Castro is nooit geheel hersteld geweest van zijne zware ziekte van twee jaar terug, toen hij zes maanden lang in levensgevaar geweest is en algemeen is men van gevoelen, dat deze instorting niet anders dan hoogst gevaarlijk zijn kan. Hij genoot eene tijdelijke verlichting gedurende de laatste week, toen hij drie dagen achtereen naar zijn bureau reed; maar hij had te veel van z'n krachten gevergd en sinds is hij weder aan zijn bed gekluisterd.

Señor Luiz de Lorena Ferreira, zaakgelastigde van Brazilië, moest zijne nieuwe geloofsbrieven als gevolmachtigd Minister van Brazilië aan President Castro aanbieden op Donderdag 8 October. Hij zou met groot gala ontvangen worden in de woning van den President, Villa Zoila. Bijzonder gewicht zou aan de plechtigheid gegeven worden, omdat de President verlangde den Heer Lorena Ferreira te toonen, dat de weigering om hem a's zaakwaarnemer der Fransche belangen te erkennen, in het geheel niet hem persoonlijk betrof, maar door andere nationale belangen gevorderd werd.

Kort voor het aangewezen uur, werd de Braziliaansche Gezant plotseling aan de telefoon geroepen door het Ministerie van Buitenl. Zaken, en werd hem te kennen gegeven, dat de ontvangst niet zou plaats hebben, wijl de President ziek geworden was. Dat de President deze belangrijke verbintenis niet kon houden en dat hij geen anderen dag bepaalde, wordt uitgelegd, dat de zaak zoo goed als onmogelijk is. Intusschen moet de Heer Lorena Ferreira worden geïnstalleerd als volledig zaakgelastigde (tot dan toe was hij slechts waarnemend) en is de erkenning van zijn nieuw caracter heelemaal afhankelijk van Castro's gezondheid.

Op den verjaardag van Castro 12 October was er een stroom van bezoekers op de Villa Zoila, maar niemand werd bij hem toegelaten. Dat was juist de dag, dat de Minister van Buitenl. Zaken Paúl de tweede nota van Holland beantwoordde, waarbij hij vroeg, om zending van een buitengewoon gezant, om te trachten eene regeling te treffen, die de wederaanknooping der diplomatieke betrekkingen zou mogelijk maken. Het kostte President Castro veel tijd dit antwoord gereed te maken, maar het wordt beschouwd als zeer handig en het eenig mogelijke in de gegeven omstandigheden.

Venezuela in zijn recht (???)

De terugroeping van het decreet van 14 Mei, is geheel buiten de quaestie gekomen, dewijl het Venezolaansche Gouvernement niet enkel het recht had dat decreet uit te geven, maar de Minister van Buitenl. Zaken van Holland erkent zelf dat recht in zeer duidelijk bewoordingen. (Kan deze correspondent niet lezen? Of heeft hij de nota van Holland wel gelezen? Aan beide zou men na de aangehaalde woorden twijfelen RED. AM.)

Als President Castro hierin aan Holland toegaf dan zou elke natie, die bezwaar heeft tegen een decreet wel kunnen komen om de nadeelige decreten terug te roepen, al zouden zij dan nog zoo noodzakelijk en gunstig zijn voor Venezuela! (Is het mogelijk meer nonsens in minder woorden bij elkander te brengen? RED AM.)

De stof van alle gesprekken in Caracas is nu, of Holland een confidentieel agent zal zenden, en of Holland voor onbepaalden tijd zijne oorlogsschepen werkeloos zal laten, ja of neen. Men herinnert aan het geval van Colombia. Viermaal heeft Colombia een confidentieel agent naar Caracas gezonden, om zijne twistpunten met Venezuela uit de wereld te helpen, en viermaal is de zending totaal mislukt. Meer dan eens echter lag de schuld bij de Columbiaansche gezanten. (? RED. AM.) Als het Nederlandsch Gouvernement weigert en een blokkade begint zal er uit Venezuela een vreeselijk geschreeuw opgaan, dat Holland eene vreedzame oplossing niet wil.

Hij weigert gedwongen te worden.

Het wordt hier algemeen als een fout beschouwd, dat het Hollandsche gouvernement zoo spoedig oorlogsschepen heeft uitgezonden, reeds vóórdat er beslissende maatregelen moesten worden genomen. Als zij gezonden zijn, om President Castro te dwingen zijn decreet terug te roepen, dan is die zending eene mislukking geweest; want hij heeft het niet teruggeroepen en hij weigert gedwongen te worden door maritieme demonstraties, zooals hij in 't verleden altijd getoond heeft. [??? *Red. Am.*]

't Heeft verwondering gewekt, dat Castro vraagt om een specialen gezant, terwijl toch Baron von Seckendorff belast is met de waarneming der Hollandsche belangen.

Hij zou, meent men, zeer goed als vredesbemiddelaar kunnen optreden. Iedereen toch weet, dat Duitschland en zijn gezant er ten seerste op uit zijn de zaak in der minne te schikken ter oorzake van de schade, die aan Duitschlands handelsbelangen door eene blokkade zouden worden toegebracht. Baron von Seckendorff is verleden jaar door Castro gedecoreerd met de Bolivar-orde en is de eenige diplomaat, voor wien Castro te spreken is. Hij kon en zou denkelijk ook gaarne eene gewichtige rol spelen in de tegenwoordige onderhandelingen, evenals Mr. Bowen tijdens de blokkade van 1902.

Revolutionairen herademen.

Het is nu bekend, dat Holland in zijn laatste nota aan Venezuela zich ontslagen acht van het Protocol van 1894, als Venezuela in gebreke blijft de nadeelige overscheepings-decreten terug te roepen.

Bij dit protocol belooft Holland te voorkomen, dat de Venezolaansche ballingen op Curaçao en de andere Hollandsche eilanden samen zweeren om het gevestigd Gouvernement van Venezuela omver te stooten, den uitvoer van wapenen tegen te gaan en te beletten, dat zich vrijbuitersexpedities vormen. De revolutionairen hier, die wel een beetje aanmoediging noodig hadden, hebben dat alles in hun oor geknoopt en verkondigen nu, dat Holland zijn moreelen steun zal leenen aan eene revolutie, die Castro's heerschappij omver stoot.

Moreelen steun is het echter niet, wat de revolutionnairen nu zoo zeer noodig hebben. Neen, men moet hen eerst bevrijden van de vrees, die zij voor Castro hebben. Dat is geene gemakkelijke zaak. Dan tweedens hebben ze veel geld noodig en eene menigte wapenen en ammunitie en daarvan is nog niets te zien.

't Is zelfs nog niet zeker, of men het wel eens is over een hoofdman. Sommigen zeggen, dat Gral. Nicolas Rolando nu in New-York, het struikelblok voor de eenheid geweest is. Alle andere leiders zijn overeengekomen Dr. Pedro L. Rojas als hoofdaanvoerder te erkennen, maar Rolando blijft verzekeren, dat hij alleen voor zich zelven werkt en voor niemand anders. Rolando heeft van alle bannelingen, in Venezuela den grootsten aanhang.

Belangstelling in Dn. Carmelo's zending.

De geheime zending van Gral. Carmelo Castro naar New-York, waar hij zich nu bevindt, is hier het onderwerp van eindelooze gesprekken. Hij is de jongste van Castro's broers en een van Venezuela's dapperste strijders. Het gerucht loopt, dat hij naar New-York ging, om onder zijne vroegere schoolkameraden van West-Point bekwame artilleristen te zoeken. Maar ook de Venezolaansche kanonniers zijn duchtig gedrild om de achtduims-kanonnen (20 duims Hol. landsch) te bedienen, die staan op de hoogten van La Guayra en Porto Cabello.

Heden is de bevelhebber der artillerie naar La Guayra gegaan en er was den heelen dag veel beweging onder de bezetting der verschillende groote kanonnen. Deze zijn zeer hoog op den berg geplaatst en de uitdeeling van groote projectielen trok zeer de aandacht. Niemand trekt de plannen van Castro in twijfel voor 't geval Holland een blokkade begint. 't Is meer dan waarschijnlijk, dat als de Hollandsche schepen binnen de lijn komen, dat ze dan zullen moeten duiken voor de 8 duimskogels (20 duims Holl.) van de forten.

INGEZONDEN MEDEDEELINGEN.

Advertentiën.

Dankbetuiging.

Mijn hartelijke dank aan allen die mij gisteren-avond zooveel achting en vriendschap hebben betoond.

P. fr. Alph. L. M. Jansen O.P.

Aruba 10 Nov. 1908.

Bekendmaking.

De verkoop van ZILVEREN, GOUDEN en JUWEELEN VOORWERPEN, beleend ter *Spaar- en Beleenbank* van 1sten Maart 1907 t/m 31n Augustus 1907 onder

Nº. 1083 X t/m Nº 8394 X

zal plaats hebben op DONDERDAG den 19n November a. s. en volgende Donderdagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen, door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao, den 6den November 1908.

De Voorzitter.
A. JESURUN.

TIJDTAFEL

van de stoomschepen der „Red D Line" tusschen

NEW-YORK,

PUERTO RICO, VENEZUELA en CURAÇAO.

1908.	Marcb.		Zulia		Marcb.	
Vertrekt van NEW-YORK	Oct. 3	Oct. 10	Oct. 17	Oct. 24	Oct. 31	Nov. 7
Komt aan te LA GUAIRA	10	18	24	Nov. 1	Nov. 7	15
Vertrekt van „	12	19	26	2	9	16
Komt aan te PTO. CABELLO		20		3		17
Vertrekt van „		20		3		17
Komt aan te CURAÇAO	13	21	27	4	10	18
Vertrekt van „	13	21	27	4	10	18
Komt aan te MARACAIBO	14	22	28	5	11	19
Vertrekt van „	17	25	31	8	14	22
Komt aan te CURAÇAO	17	26	Nov. 1	9	15	23
Vertrekt van „	18	26	1	9	15	23
Doet PTO. CABELLO aan		27		10		24
Doet LAGUAIRA aan	19		2		16	
Komt aan te NEW-YORK	26	Nov. 4	9	18	23	Dec. 2

Drukker:
ALFREDO F SINTIAGO